

KREŠTAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHADZAJÚ KAŽDÚ NEDELU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena:

Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
Na pol roka — — — — 1 " — "
Na štvrt roka — — — — " 60 "

Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor:

Dr. JOZEF JANDA.

*Redakcia a vydavateľstvo: Budapešť,
VIII. ker., Józsefkörút 35.*

sem sa majú posielat predplatky, jako i dopisy do novin, ohlašky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je 10 kr. Rukopisy sa naspák nedávajú.

Pradlena.

Však sme len opustení.

Smutný obraz nám predstavuje polozenie uhorského katolíctva. Volby na krajinských vyslancov tak boly prevedené tatárskymi liberálmi, že len 17 ľudákov sa dostalo do snemovne krajinských vyslancov, kdežto dľa spravodlivosti aspoň 50 by ich tam dnes sedelo. Zakonný návrh o kuralnom sudobníctve, ktorý mal zabezpečiť čistotu volieb, prepadnúť nechala vláda, lebo mu také vlčie zuby dala, že v snemovni veľmožov musel on prepadnúť. Autonomia a či samospráva dávno je v reči, ale do života uviesť ju nechcú tí, ktorí by k tomu najviac boli povolani. S katolíckymi základinami ešte vždy manipuluje ministerstvo beznáboženského štátu; a veď naše katolícké základiny obnášajú vyše 50 millionov zlatých. Počet kresťanských škôl s dňa na deň je menší, lebo štátnych peňazí je viac, ako koľkými kresťanské osady vládnu. Duchovenstvo na mnohých miestach nielen koláča, ale skoro ani chleba nemá. Človek, ktorý sa neučil orať a siať, ktorý 12 škôl vychodil, taký človek musí byť spokojný so 3—400 zlatými. Všetky ostatné cirkve majú kongruu (sriadenný plat) alebo aspoň od štátu podporu, len katolícké kňazstvo je opustené a na seba necháné. Kto verejne hlása svoje kresťanské presvedčenie, ten môže byť istý, že postupovanie má za medze é nadávajú mu viery zbavení šflikári do ultramontanov do obušencov. Noví Maďari užívajú všemožné práva, a my kresťania?? On poznáme i takých viere verných privrženecov svojich, ktorí majú 5—600 honov zeme, hlasu ale nemajú. Kresťanského voliča nepoznajú pri urne, poznajú ho ale pri exekovaní. Tak sa zdá, jako by nás Boh s obidvoma rukama chcel potrestať. Ale nečudujeme sa nad tým. Veľké sú naše hriechy; veľká bola nedbalosť našich predkov. Spali sme, a mnohí ešte i teraz spia. A veď sa hovorí, že hlas nemého dieťaťa ani sama matka nerozumie. Nebudzme nemí, nespíme ďalej. Čiňme, čo nám duchovní radia, jednajme tak, jako nám „Kresťan“ káže. Podplatiť sa len podliak nechá, seba povedomie, presvedčanie a neodvislosť len z ľudskej hodnosti vyslečený človek predá. Obecné, stoličné,

krajinské volby sú zkuškou našej kresťanskej nechročenosti. Kňaz nás uvedie do sveta, keď nás pokrstí, on nás riadi a na dobrú cestu napravuje, keď nás sviatosťami posilňuje, on nás uvedie do večnosti, keď nás zaopatrí sviatosťami umierajúcich, a keď posväťí našu mrtvolu a zem nad nami. Čím je otec v rodine, tým je kňaz v obci. Plané je to dieťa, ktoré cudzích ľudí poslúcha proti vôli otca. Planý je ten kresťan, ktorý inými sa nechá riadiť proti vôli duchovného otca. Podporujme ale aj kresťanské časopisy, takým spôsobom mocní budeme proti úkladom nepriateľským. V prázdnom čase nebudeme si otrandžovať hlavu v krčme, lež dobrým čítaním budeme sa posilňovať v cnosti a statočnosti kresťanskej. Mohol by si kto myslieť, že ťažko je proti prúdu plávať, v pokazenom svete dobrým byť, v liberálnom svete kresťansky smýšľať. Či ale má základ táto výhovorka? Veď nebo dľa sv. Písma násilie trpí. Bez práce neni sú koláče, bez boja nenie pokoja; pečené holuby neletia do huby. Keď sme tak utrápení, že volby sa neprevádzajú ústavne, za vieru neráz tupení sme, zo všetkých vierovyznaní najmien práv máme i vo svojich vlastných cirkevných záležitostach, či sa už celkom máme hodiť do náručia zahálenia a nevšímavosti. O Bože večných právd vlej do našich srdcov apoštolskej horlivosti, riad' nás po ceste plnenia občanskej, ľudskej a kresťanskej povinnosti. — Nezáufajme, moc sme už síce ztratili, ale nie všetko. Nezábúdžajme, že Božie mlyny melú síce pomaly, ale isto. Napoleon mocný bol, a buchol; Bismarck dlho utláčal cirkev, a ustúpil musel; Tisza dlho vládáril, a zaťakovať musel. A pride čas, v ktorom konečnú zkazu vezme liberalismus, jestli si dobrej rady povšimneme a ju nasledovať budeme. Opustení kresťania, neprinúťte svojich bojovníkov vašou nevšímavosťou hriešnou, aby sa odvrátili od vás ešte i tí poslední, ktorí v boji za Boha, za cirkev a za vás doposiaľ vytrvali. Čert nespí, vždy bojuje proti nám, tedy ani my nesmieme spať, lež vždy musíme bojovať proti zlému.

Dr. Jozef Adnaji.

POLITICKE CHÝRY.

Kláti sa pôda pod vládou. Bánffy sám už len to žiada, aby sa statočným spôsobom mohol utiahnuť, privržencom Tiszu povedal, aby mu nezne- možňovali statočné utiahnutie sa. Na Pulszkeho ale, ktorý nechce vedieť o pokoji, zkríkol na chodbe: Ja ťa nerozumiem, že sa ešte vždy pachoríš. Mal bys sa tešiť, že sa našiel taký základ, ktorý zodpovie tak korune jako i ľavičiasťu, a aj mne zabezpečuje poriadne utiahnutie sa. Ja už iné nežiadam. Tejto veci ale práve vy by ste nemali prekážky do cesty staváť. — Slová Bánffyho tak zronily nepriateľov pokoja, jako by bol hrom medzi nich udrel. — V snemovni vyslancov sám minister Wlassic uznal, že už buchlo terajšie ministerstvo. — No keby to len čím skorej bolo, aby sme iných mužov videli vladáriť, ale celkom dľa svedomia a zákonov vladáriť.

Politické polozenie. Neodvislí občania Uhorska, ktorí proti prekliatemu liberalizmu bojujú teraz už základnejšiu nádej majú, že čím skorej nastane blahonosný pokoj. Doposiaľ to sa žiadalo od ľavičiasťu, aby vyhovelí všetkým žiadostiam vlády, vlada im ale skoro nič nesľubovala za to. Je ale v liberálnom tábore jeden muž, v ktorom i samé ľavičiasťu dôveruje. Volá sa on: Koloman Széll. On bol už raz ministrom financií, a na toľko vládne dôverou koruny, že ho veličenstvo už dvakrát bol ponukol hodnosťou ministerpredsedy, čo sa on zdráhal prijať. Pred týždňom ho nechal jeho veličenstvo k sebe volať, aby mu omaľoval terajšie politické polozenie v Uhorsku, a aby označil aj tie prostriedky, ktorými by sa dalo všetko napraviť. To už každý tvrdí, že panovanie Bánffyho je už len také krátke, jako zajačí chvost, a že mužom budúcnosti je Széll. Privrženovia Tiszu hrozne sú zronení. Széll je totižto takým ráznym mužom, o ktorom sa predpokladá, že dľa zákonov svedomite bude vladáriť a spojí sa s Apponyistami. Vtedy ale čo-že si počnú kalvíni, ktorí už od 25 rokov boli naučení panovať a opraty vladárenia dľa ľubovôle sem-tam mykať? Széllovi sa podarilo nahovoriť veličenstvo k prijatiu takých podmienok pokoja, ktoré dľa všeobecnej mienky uspokojia aj ľavičiasťu, spolu ale zárukou sú, že Uhorsko má právo k samostatnému colnému územiu. Dajže Bože, aby len Bánffy čím skorej šiel, potom lepšie časy prídu na nás všetkých, ktorí za ľudové zásady Krista bojujeme.

Neodvislá stolica. No to je div, že sa ešte i takáto herská stolica najde v tomto mameluckom Maďarorságu. Hevešská stolica mala v Jagri valné zasadnutie, na ktorom sa pretriasaly vážne otázky, s ktorými sa dnes skoro každý človek zaoberá v Uhorsku. Najprv bol hodený na riečicu pretriasania návrh čongrádskej stolice obštrukciu odsudzujúci. Stoličný výbor s pohoršením odmrštil návrh mamelucký. Potom sa uzavrelo, že odpíšu krajinskému snemu, aby vláda neinkasovala daň a neasentirovala vojakov v tomto mimozákonnom položení; protestovala táto stolica aj proti rozpusteniu snemovne, čo by za protizákonné považovala, a i tak by sa chovala proti novému krajinskému snemu. — No v Nitre, v Trenčíne a v Liptove by také dačo nemožné bolo.

V Rakúsku socialdemokrati a ľudová strana ďalej pokračuje v obštrukcii. Oslovení boli aj Luegeristi a členovia katolíckej ľudovej strany, aby sa aj oni pripojili k obštrukcii proti Slovanom namerenej, lenže títo sa nechceli nechať k tomu nakloniť, ponevác v tomto páde vláda by bola prinútená bývala nie ústavnou cestou, lež pomocou 14. §. previesť vyrovnanie, z čoho by ani ústava Rakúska, ani Rakúšania nemeckého jazyka nemali choseň. Socialdemokrati a členovia ľudovej strany ale preto pri obštrukcii zostali.

833 katolíckých kruhov je v Uhorsku. Veru je to pekný pokrok. Pred desiatimi rokami nikomu by sa nebolo ani len snívalo o tom. Kde-že bol vtedy katolícky kruh, spolok atď.? Veru dobre by bolo, keby sa tieto katolícké kruhy rozličného druhu k tomu odhodlaly, že budú krajinský sjazd vydržiavať v r. 1900. Možné, že i toto by prispelo k tomu, že ešte i tam by sa založily také kruhy, kde ich doposiaľ nenie. V kat. kruhoch a spolkoch najbohatšia je tolnajská stolica (39), potom nasleduje Liptov (15). A veď liptovská stolica je malá, lenže duch a horlivosť tamajšieho duchovenstva sú veľké.

Jako šafári a vladári liberalismus. Liberálnym byť je toľko po slovensky, jako štedrým byť. Lenže pojem tohoto slova je už celkom zpotvorený, jako to dokážeme. Uhorskí liberáli sú štedrý tam, kde sú neni v nebezpečenstve ich masné hrnce, kde ale právo samostatne smýšľajúcich občanov je v otázke, tam až veľmi neštedre sa chovajú. Len v jednom, bobrovskom okrese o 1700 hlasov mien, nežli v r. 1896. V nitrianskej a trenčanskej stolici do hromady skoro 7000 občanov je zbavené práva hlasovania pri krajinských voľbách. — Kedy-že už vezme raz koniec toto vladárenie? Kedy-že už raz príde mráz na tých šafárov, ktorí takto nakladajú s občanmi? Z menoslova daň platiacich nikoho nevynechajú, z menoslova voličov ale toľké tisíce! Chudák občan toľkú daň platí, a za to len to jediné krajinské právo by mal, že by za päť rokov raz mohol na ablegáta hlasovať, a ešte ani to mu nenie dopriano?

Násilie v Rusku. V Rusku veľmi stone katolícká cirkev pod jarmom staroverských politikov. Dozorstvo nad seminármi v staroverskom duchu účinkuje, aby sa katolíckí klerici vždy viac a viac dostali pod vplyv staroverského ducha, konečne sa snád len podarí katolíkov od Rimu odtrhnúť, ako sa to pred predchodcami terajšieho cára s viac kat. biskupstvami stálo. Francúzsko nástojilo, aby aj v Rusku bol stále pápežský veľvyslanec, Rusko ale neprišlo k tomuto, a prísne dozorstvo nad seminármi vraj i na ďalej musí zostať.

Ubohé Španielsko sotva obsiahlo pokoj od Ameriky, ktorý ho vela stál, zas má vela strachu, že si s ním Anglicko začne. Dľa povesti totižto Anglicko by rado prišlo k ostrovom Kanari. Aspoň tak jedná Anglicko, jako by prípravy činilo k vojne. Portugalsko tiež sa teraz nepriateľsky chová proti Španielsku, čo Španielsko anglickému vplyvu privlastňuje. Dľa ktorých časopisov ale prípravy Anglicka viac sa týču Francúzska, nežli Španielska, ktoré je také slabé po tej americkej vojne, že by sa Anglicko hanbilo jeho slabé polozenie vykoristiť. Lenže to je otázka, či jest ešte v politike hanby?

Na ostrove Kreta Rečenom ešte vždy nenie taký poriadok, ako by bolo treba. Tureckí pohania

totíto nijako sa nevedia spriatelit s tou myšlienkou, že kresťan spravuje ten ostrov, na ktorom oni len tretinu tvoria. Už viac krát boli Turci oslovení, aby opustili mestá a šli do vnútornej časti ostrova bývať, lenže oni sa zdráhajú to urobiť a doliehajú, aby turecká vláda poslala im lode, že oni radšej opustia ten ostrov. Ináč ešte dost dho to potvrdá, lež tam úplný poriadok a bezpečnosť nastane, a tak cudzozemské vojsko je tam ešte vždy potrebné.

Krajinský snem. Snemovňa vyslancov.

20. jan. V snemovni veľmožov gr. J. Szécsényi ličil nebezpečnosť terajších mimozákonných pomerov. Povedal, že nenie možno náš národ bez ústavy spravovať. Prosil veľmožov, aby prijali ten prípis (ktorý v tomto čísle je uverejnený) — Bánffy proti Szécsényimu rečnil. Väčšina dľa chuti Bánffyovej hlasovala. Proti Bánffymu hlasovali z biskupov len Samassa a Szersacányi. — V snemovni krajinských vyslancov previedly sa tri zejménaé hlasovania (Výkrik: Kde je ministerpredseda? V snemovni veľmožov ľuhá) Blaškovič interpelloval v záležitosti povstania sedliakov v Novej Svätej Anne, kde pri rychtárskej voľbe slúžny nechcel miláčka ľudu kandidovať ľud potom napadol obecny dom, četníci strelali na ľud a 6 sedliakov zastrelili. V tejto veci interpelloval ministra vnútra aj Sima, ktorý napomenutie predsedy si pritiahol s týmito slovami: Na chodbe verejne rozprávajú o tom, že zrušením kráľovskej prisahy rozpustia snem. Šima ďalej povedal, že nedostatč. len Bánffyho, lež i celý terajší rozmer panovania treba sbuktaťovať.

21. jan. Po zájmených hlasovaniach Wihmann interpelloval v záležitosti prelievania krvi v Novej Svätej Anne. Medzitým Komóssy zvolal na Rakovszkyho, že kedy už raz nadobudne rozum. Rakovszky ho ale kapitálne vyplatil, simonistom ho nazval. (Simonista je taký kňaz, ktorý za peniaze alebo za iné veci a konanie služby pride k cirkevnej hodnosti alebo k cirkevnému majetku) I áča interpellacia Wittmana takého smeru bola, jako interpellacia Blaškoviča a Simu. On na otázku vzal nielen ministra vnútra ale aj ministra orby. Ministri mu neodpovedali bneď.

23. jan. Na začiatku zasadnutia sdělil predseda Madarász vyslancom, že zomrel liberál abegát G. Grois. Minister barón Daniel zadal dva zákonné návrhy o vicinálkach. Potom bolo oznámené viac písobných prosieb proti položeniu exlex namerených. Pred denným poriadkom chcel rečnit Jozef Farkaš o biede ľudu, I ánka o potravných daňach; ponevadž to liberáli nepovolili, zejménaé hlasovanie bolo toho výsledkom. Po prevedení troch zejménaých hlasovaní, zasadnutie koniec vzalo. Pod zasadnutím na chodbe sa veľmi moc vyprávalo o terajšom položení, a o jeho náhodných výsledkoch.

24. jan. Po prevedení, viacerých zejménaých hlasovaní Štefan Rakovszky oznámil viac inkompatibilitných pádov (to jest že isti vyslanci iré úrady s vyslanstvom nesrovnávajú ce sa zastávajú). Rakovszky kapitálne obrátil na posmech liberálov. V podobnom smere rečnil aj Ságy.

25. jan. Päť vyslancov sa hlásilo, že chcú k slovu prist pred denným poriadkom. Všetci pýtali zejménaé hlasovanie na svoju prosbu. Vyslanci len trikrát mohli hlasovať, potom sa prešlo na interpelláciu Aleša Pap v tej záležitosti, že Nemecko prekážky stavá do cesty predávaníu lichvy do Nemecka. — Na chodbe veľmi sa rozprávali vyslanci o tom, že Bánffymu teraz už ľavič actvo zhola ničoho nechce dopriať, ani idemnitý ani provisoriuma, lebo sa bojí, že by nástupca Bánffyho ľahko aj snem mohol rozpustiť, lebo však idemnitý by už mal, a ani ostatným požiadavkám by snád nevyhovel.

Prípis veľmožov na kráľa.

Jasný Cisár a apoštolský Kráľ!

Najmilostivejši Pane náš!

Hlbokým strachom naplnení nad ťažkým položením našej krajiny a nad ďalšími následkami tohoto, obraciame sa k otcovskému srdcu Tvojej cisárskej a apoštolskej kráľovskej Jasnosti čo najvyššej stráže našej ústavy. S prvým dňom tohoto roku prestaly byť tie zákony, ktoré sú potrebné k riadnemu vedeniu záležitostí krajiny, a habli sme do takého mimozákonného položenía, ktoré — zvlášte keď na jeho výsledky berieme ohľad — pripomíná ná n smutné dni našich dejín,

Každý jeden deň, ktorý naša vlasť v tomto položení je prinútená stráviť, len zväčšuje náš strach, a presvedčení sme, že tento ukrutný cit strachu tlačí cieľ všeobecnú mienku.

Verní veľmožovia Tvojej Jasnosti presvedčení sú, že celá krajina si žiada, aby terajšie položení čím skorej koniec vzalo. Aby zákonodarstvo čím skorej začalo riadne účinkovať a aj k prevedeniu otázok surných, zvlášte obnoviť sa majúceho vyrovnania je taká všeobecná tá ochotnosť, že ani toto nestoji čo prekážka v ceste riadnemu účinkovaniu zákonodarstva.

A preto, bards vieme, že Tvoja Jasnosť aj na naše položení mysli, predsa si pokladáme za povinnosť rovno k Tvojej Jasnosti sa obrátiť s najhlbšou úctou o to prosiac aby Tvoja Jasnosť svoje ústavné práva tak použila, žeby sa čím skorej navrátily ústavné pomery.

Keď snemoveň veľmožov s tou prosbou úctyplne sa obracia k Tvojej Jasnosti, prasknutá je tou povinnosťou a presvedčením, že svoju najvyššiu povinnosť plní, ktorú je podližná zachovaniu ústavy.

S hlbokou úctou

najponíženejši sluhovia

Tvojej Cisárskej a Apoštolsko-kráľovskej Jasnosti

Gr. Imrich Széchényi, Gr. Aladár Andrássy,

Gr. Aurel Dessewffy Gr. Jozef Majláth,

Gr. Géza Széchényi.

Listy Adiny.

Piaty list.

Drahý môj Otče!

Bárs ešte len tri dni uplynuly od môjho posledného listu, predsa tak bych rada slyšala tvoju radu a rozsúdok o týchto pripadnostach, ktorými sa teraz myseľ ľudu zaoberá, že nemôžem zameškať sdeliť ti ďalšie výsledky návštevy uja Jána u proroka Jána. Ponevác jeho slová veľký dôjem činily na mňa, a ja tak verím, ako i on, že je opravdivým prorokom ten Ján na púšti; za potrebné považujem sdeliť ti aj tie drobnosti, ktoré som počula. Ináč vo všetkom tvoja múdrosť je mojou vodkyňou. Slys tedy koniec rozprávky Jána.

Keď už prorok dokončil druhú reč — znely slová Jána —, vyše dvesto ľudi pokrstil v čistej vode Jordana; potom ich poslal do mesta pre chlieb, lebo mnohí nedoniesli so sebou potravu. Mnohí ho pri odchode ešte i o požehnanie prosili. Veľmi ma to dojala, keď som šedivých starcov videl kľačať pred týmto mladým Eliašom. Matky deti priniesly k nemu, panny slzami kajúcnosti polievaly jeho nohy. Pokojne ich požehnal takými slovami, jakých som ešte nepočul: V mene beránka Božieho vás zehnam. — Čo znamenajú tieto slová? Pýtala sa ho Maria obvyklou pokorou. Ján jej odvetil, že nevie. Konečne rozišiel sa zástup, len málo ich hľadalo utočístie pod stromami a u rieky. Jozef a ja skoro sami sme zostali pri prorokovi. Slnko spočívalo; jehože líce utešeno červenú barvu hraly v rieke. Čelo proroka tak sa žiarilo následkom jedného lúča, ktorý i medzi haluzami našiel si cestu, jako tvár Mojžiša, keď sišiel s breha Sinai. Konečne k nám sa obrátil a usmial sa, potom ale chytil palicu a ďalej šiel na púšť. Rád bych sa bol s nim shováral o tých veľkých veciach, ktoré v tých dvoch rečiach spomenul. Zreteľne som chcel tie veci rozumieť. Povedal som Jozefovi, aby sme za ním šli. Jozef hneď privolil. Pomaly sme šli po chodníku. Už mesiac vyšiel, keď postál, ako by obdivoval utešené hviezdy na nebi. Keď sme neďaleko neho boli, zbadal nás. Nesmeloú dôverou som ho takto oslovil: Svätý proroku Boží, dovoľ dvom synom Izraela, aby sme sa s tebou shovárať mohli, lebo naše srdco naplnené je láskou k tebe. Veru pri tebe by sme chceli zostať — vrazil sa mi do reči Jozef — lebo neni dobre tu tak o samote chodiť. Ja ale — znely moje slová — rád bych vedel, kedy príde tá mocná osoba, ktorej príchod ty hlásaš. Bratkovia — odvetil prorok — ja som obyvateľ púštin, sám som si vyvolil, že o samote budem bývať. A len preto idem k ľuďom, abych im sdeľoval svoje poselstvo. Rozkoše sú neni pre mňa. Moje poselstvo nepotrva dlho, cieľ jeho ale je hodný najväčšieho proroka Božieho. Ja som posledný prorok; len prášok som proti veľkosti toho, koho oznamujem. No sadnime si na skalú, abych vám odpovedal na vaše otázky, potom ale ďalej šiel. Smutno a ticho vypovedal tieto slová, ktoré ho pred nami ešte milším učinily. Rád bych sa mu bol na prsá hodil a plakal, lebo tolku lásku a poníženosť som neočakával od proroka Božieho. Jeden vedľa druhého sme sedeli, lebo povedal, že aj on je len človek. Pýtal sa nás, čo chceme vedieť? Odvetil som mu, že ešte viac chceme vedieť o Tom, ktorý má prísť po ňom. Okrem toho, čo som vám povedal — znely slová proroka — len málo vám môžem sdeliť. Budúcnosť nenie odhalená. Ja som síce poslaný, preto ale nemi odstraniť pečat a čítať. Ja som len k ľuďom poslaný posel Boží. Vy ste blažení, že s trári do tvári budete vidieť tú božskú osobu. Ja ho len na krátko

môžem vidieť, lebo keď On príde, ja odísť musím, moje poselstvo koniec vezme. Blažení ti, ktorí vtedy žiť budú, aby videli slávu Jeho a slyšali milostiplný hlas Jeho, ktorých zo svätých úst bude pochádzať. Kedy v jakej podobe a s jakou mocou sa zjaví táto božská bytnosť? — Pýtal som sa ho. V podobe človeka — znela odpoveď proroka, — lenže nie v takej mimoriadnej podobe, jako si to ľudia predstavujú a prajú, lež pokorne, ponížene a nie veľkolepe. Ja som sa mu takto vrazil do reči: No a predsa si povedal, že jeho moc je bez konca a kráľovstvo jeho až do konca sveta potrvá. Spominals slávu jeho panovania, a že sa kráľovia pohanov poddajú jeho žezlu? — To neviem vysvetliť, odvetil prorok, temnosť cítim na očiach. Ja tak rečím, ako mi Hospodin, ktorý ma poslal, kazal. Len tolko viem, že ten, ktorý po mne príde, väčší je odo mňa, a neni som hoden ani remienky obuvs jeho rozviazať. — Tys včera povedal, že On bude Pánom neba, a predsa, jako prorok Izaiáš mluví, od ľudi opovrhnutý bude, pre naše nepravosti bude ranený, a trápený. — Hej, duch môj ma núti, abych tieto slová na Mesiaša vzťahoval, lenže vysvetliť ich neviem, znela smutná odpoveď proroka. Či ti sniem pripomenúť, majstre, — prehovoril Jozef, — že si nás učil, že táto svätá osoba, bár sa nazýva pánom neba i zeme, zomrieť musí, pri smrti hriechami bude obťažaná, bár je ona svätou? — No také dačo to bude, bár neskúmaj, čo nikomu nenie vyjavené. Mesiasť to musí vysvetliť. Blahoslavené oči, ktoré ho vidieť, a uši, ktoré ho slyšajú budú; blahoslavení ti, ktorí ním hlásaný zákon zachovávať budú. — Jozef ďalej sa pýtal proroka, jako je to možné, že Ten, pre ktorého je on poslaný, osloboditeľom Izraela bude, keď taký smutný osúd čaká naňho? Jako proroci tvrdia, On navráti skvelosť bohoslužby, jako On môže byť nazvaný mocným panovníkom, kráľom, ktorý oslobodí Izraela, ktorého krajina čahať bude od mora po more, od rieky k rieke, do končín sveta sa rozprestie! My tedy dla prorokov očakávame v Mesiašovi mocného muža, ktorý v Jeruzaleme nad celým svetom bude panovať, pred ktorým každé koleno sa musí zohnúť, ktorý nedovoľí, aby pohani i ďalej šliapali po Judsku. Lenže Jeho kráľovstvo — odvetil prorok — nenie z tohoto sveta. Jozef ale ďalej sa pýtal, že jako môžeme zrozumeť Davida, ktorý vraví, že Boh svojho kráľa na svätý vrch Sion postavil. A jako máme rozumieť Izaiáša, ktorý povedal, že kráľovstvo Jeho nebude mať konca, že si sadne do kráľovskej stolice Dávida? Prorok zas len to odvetil, že je to tajemstvo Božie, ktoré on nenie v stave vysvetliť. Ja som len trúba, skrze ktorú Jehova nechá svoj hlas slyšať. Ja nerozumiem slová, ktoré hlásam. Ja len tolko viem, že to najmenšie dieťa, ten najposlednejší sluha, ktorí žiť bude v čase Mesiaša, je väčší odo mňa. Ja som povolaný otvoriť tie dvere, ktoré z temnosti proroctví do svetla splnenia vedú. Všetci, ktorí po mne prídu, blaženejší budú odo mňa. Staň sa ale vôľa Jehovy. Ja som jeho stvor; nesluší sa, aby prášok nespokojným bol. Teším sa, že vynde tá hviezda jutrná, bár všetko osvieti pod nebom, len mňa nie. — Tieto veci veľmi dojata predniesol prorok. Obidvaja sme dojata boli; ja ale som až plakal. S ním som cítil. Na kolená padnúc slzami a bozkami som obšypal jeho ruky. On ma ale zdvihol priateľsky reknuć: Milovaný bratu, budeš vidieť toho, o kom ja svedectvo vydávam, a na jeho prsách budeš spočívať. Na tieto slová som začal plakať. Potom ale hore som stal, na bok odišiel, oči k nebu zdvihol prosiac Boha, abych hodným bol tejto milosti.

A či aj ja uzrem ten mocný plod Boží? — pýtal sa Jozef proroka, ktorý ostro oprel oči na Jozefa a dojato mu riekol: Ty ho jednúc na rukách ponezieš, do hrobu ho uložíš, ktorý si sebe pripravil. Teraz ešte nerozumieš, čo mluvim, potom ti to ale na um pride, keď sa to už staló. — Po týchto slovách hore stal, vzdialil sa a zmizol vo tme. Po krátkej chvíli pýtal sa ma Jozef, či som počul jeho slová? A čo môžu znamenať? Dačo veľkého. Moje srdce je stisnuté, povedal mi Jozef. Ja som mu odvetil, že moje srdce plesá, že božskú osobu uvidíme; túžebne očakávam jeho príchod. — Či sa ti tešíš príchodu jedného trpiaceho? riekol ktosi, čo nás strachom naplnilo. Obzreli sme sa a zazreli sme neznámeho mladíka v stiene jednej olivy. Jeho tvár vtipnou sa zdala byť, ale bladá bola, jeho postava slabá. Tá otázka ma zronila, lebo mi napadlo proroctvo Izaiáša. Naraz ale odvetil som: Lenže on aj zemským kráľom a panovníkom bude. Kebyš tu bol býval, bol bys slyšal, ako vznešene sa vyslovil o ňom prorok. Ja som blízko bol, podoprený súc na tento strom, keď ste si tu sadli. Nemámte sa. Ten Bohčlovek, ktorý má prísť, žiť bude v núdzi, chudobe a starostach. Izrael ho odsotí od seba, Judovi malým sa bude zdáť. Opovrhnu ho pre nízky rod. Jeho život bohatým bude v slzách a trápení; tak ho vykorienia, jako hriešneho zločinca. Či sa tešíš príchodu takto trpiaceho človeka? — Ja som mu len to odvetil, odkiaľ to on vie? Či je on prorokom, som sa ho pýtal? On mi odvetil, že nie, ale že čítal prorokov.

Nie, bratu, — odvetil mi — ja som to u prorokov čítal. Slyšal som slová tohoto božského posla, ktorý viac spomínal pokoru, nežli kráľovskú slávu Krista. Ver mi, že kráľovstvo Mesiaša nenie z tohoto sveta; bude-li jeho život a smrť taká, jako to u prorokov čítáme. Že to ale tak bude, to vysvitá z proroka Izaiáša. Jozefovi ale nijako sa to nemohlo do hlavy vmeštiť, ako by mohla taká svätá osoba predmetom opovrhovania byť. Ten mladík sa nás ale pýtal, či nehovorí Izaiáš, že opovrhnutý ubičovaný, od ľudí odsotený, uväznený a sta zločinec zabitý bude? — No človek nemôže pochybovať, vrazil som sa mu do reči, že je tu o tom prorokovi reč.

Ten prorok pri Jordane — mluvil ďalej mladík — potvrdil to, čo Izaiáš povedal. My, ktorý sme sa dnes pokrstiť nechali, očakávaním Mesiaša trápenia a nie pána slávy; náš Mesiaš ponížene bude znášať jarmo ľudskej krehkosti, aby povýšený bol a v nebi každého k sebe pritiahol. — A kráľovská stolica Dávidova kde je? Pýtal sa ho Jozef, na čo on odvetil: On na pravici Pána sedí. — A Jeruzalem a jeho moc nad všetkými národami? Tážal sa ho ďalej Jozef, na čo on toto povedal: Ten Jeruzalem tam hore nad všetkým panuje. — A večné kráľovstvo jeho! nedal mu pokoja Jozef. — Tam je — znela odpoveď mladíka — kde večný život vyviera. Jako-že by mohol panovať na zemi na veky, keď tu ani on ani jeho poddaní nebudú žiť na veky? Jako Adam po páde vyhnaný bol z raja, tak aj Mesiaš čo druhý Adam preto vzal na seba ľudskú podobu, aby za nás trpeť mohol: a životom i smrťou svojou zaopatrí nám odpustenie hriechov a nadobudne nám kráľovstvo nebeské nie síce na zemi, lež hore medzi anjelmí. Toto kráľovstvo hlása prorok čo zblížujúce sa, tak ako chodník v tomto svete, po ktorom ale len náš vodca a kráľ môže chodiť medzi skvrnami Ádama — ale nepoškrvnený. On na seba vezme naše viny, my ale sprostíme sa trestu. Porážka, ktorá Jemu sa ujde, zbaví nás zaslúženej pokuty. Takýto bude ten očakávaný Mesiaš. Uponížme

a radujme sa tedy, že taký svätý bude za nás trpeť. Keď ho ale zazreme, klaňajme sa mu, že tak dobrotivý a láskavý bol k nám. Seba obetuje, a preto hovorí prorok: „Ej hľa tvoju vôľu som plnil, Pane! S týmito slovami sa vzdialil ten mladík. Ja som ale zvedavostou hnaný bol za ním, a zvolal som: Ty si pod istým prorok. — Není som, lež z písma som sa to naučil — znela jeho privetivá odpoveď —, lenže v tejto veci mi ktosi na pomoci bol, a tento tak je starý jako ja, múdrejší je ale, nežli celý svet. Nachádzaš-li múdrosť a čnosť u mňa, to je všetko od neho. — Jako sa volá? pýtal som sa ho, abyh aj ja mohol ist k nemu učiť sa. — On utiahnuto žije, k nemu zaviesť ta len tak môžem, jestli on predbežne k tomu privolí. Žiadaš-li ale, opýtam sa ho. Teraz v Bethanii býva. Tak ho milujeme, že je našim hostom. Dakedy je u vdovy matky chudobnej v Nazarethe. Detinskou láskou prácou rúk svojích sa stará o ňu; a tak je príkladom mládeže, ktorá posmech čini z výchovy rodičov, k vôli ktorým nič nechce učiniť. Kto ho navštívi, múdrejším a lepším sa stane.

Naozaj — zvolali sme naraz ja a Jozef — ty nás ešte zvedavejšími činíš.

Na oko nenie On taký krásny, že by oči slepil; na čele Mu vážnosť sedí s pokorou; oči Jeho sú čisté, na toho sa diva, s kým sa shovára. Nikdy sa nemesje, preto ale tvár jeho je jasná. Prorokov, ktorí o Mesiašovi písali, vtipnou múdrosťou vykladá. On ale neprorokuje ani nereční. — A jako sa volá? pýtal som sa toho mladíka. — Nazaretský Ježiš, znela odpoveď. Obidvaja sme sa usilovali zapamätat si toto meno. Veľmi sme si žiadali videt Ho, lebo však do Jeruzalema cez Bethaniu sme museli ist. K tomu ale nepriholil ten mladík. On sa Ho vraj prv opýtať musí, potom nám odkáže do Jeruzalema, kedy máme do Bethanie prísť. Pýtal som sa ho ešte, jako sa on volá, na čo mi povedal, že: Lazar, zákonník je on. Oh bárs byh váš priateľ mohol byť, a kebyh len mohol svoju hlavu položiť na prsá toho Ježiša.

Však ja Lazara poznám — vrazila sa Maria do reči ujca Jána —. On je brat Marty a Marie, u ktorých čo u kamaratiek vlni som týždeň bola pred veľkou nocou. — To sa mi páči, zvolal Ján, tak my ešte lepší priatelia budeme. Po troch dňoch sme sa domov pohli. V Bethanii sme sa dozvedeli, že priateľ Lazara odišiel do galilejskej Kany, kde o jeden týždeň veselie mala mať dcéra jedného príbuzného jeho.

Drahý môj Otče, ponevác som ti všetko opisala, čo Ján nám vyrózprával, nahliadneš, aké dôvody nás núta, aby sme toho muža pri Jordane za posla Božieho držali, ktorom prorok Malachias prorokoval, a i zákonníci tvrdia, že krátkym časom predíde kráľa pokoja, aby hlásal príchod túžebne očakávaného Mesiaša. Moja myseľ, myšlienky, mienka v protimluve sú, v neistote sa nachádzam. Z čiastky ochotná som nasledovať Jána, pokrstiť sa nechať od neho, veriť, čo on hlása: ináč ale trasem sa, že je to len mam, lebo nemožným sa mi to zdá byť, že byh v dobe príchodu Mesiaša žila, za čím naši otcovia túžili, lenže to šťastie sa im neušlo. Veľkosť radosti [do pochybovania ma vrhla. Ukiaž mi, Otče, pravú cestu, ty znáš spisy prorokov. Či sa slová proroka pri Jordane naozaj na Mesiaša vzťahujú. Či verne opisal smutný osúd vykupiteľa Lazara?

Vysvetli mi, Drahý Otče, jako môže byť Mesiaš kráľom a spolu i vážnom? Jako môže byť pánom života, keď zomret musí? Jako môže kraľovať večne, keď ho ľudia opovrhnu a odsudia?

Následkom reči Jána, rabin Amos usilovne čítá prorokov, pretože ten ľud, ktorý odchádza od toho proroka, po celej krajine rozširuje jeho proroctvá. Oh keby len požehnal Boh svoj národ a pamätal na svoje dedičstvo.

Adina.

BHSEDNICA

Večerný hlas zvona.

Hlas svätý zvona zvuk roznáša
V mestách, v dedinách a v poli,
Posvätný hlas ten k Bohu zvoláva;
By prosby svoje k Nemu poslali.

Stádo domáce dohnal už pastier,
Prestal fujary hlas milý,
Vtáčstvo po hviezdach sa utišilo
V lôno spánku sa už složili.

Slniečko krásne, dávno spočíva;
Za morom širým v hlbyňách
Paprsček zlatý, zmiznul už z neba;
A noc panuje: vo svojich tmách.

Nábožná duša ruky sopína;
K vysostiam neba modrinám,
Kde trón svoj Pán Boh položil,
Z kadiaľ posiela: dary nám.

Medzi hviezdami tam na vysosti;
Tróni Boh veľký nad nami,
Odkiaľ sa stará o svoje dieťky:
Ktorého sme my nehodní.

Synovia, dcéry na tom svete,
Všetko nám časom pominie;
Len Ty večný Pán, neba i zeme:
Tvoja sláva, moc na vždy ostane.

Preto sa pokloň duša kresťanská
Tomuto Pánu na nebi,
Zvelebuj Syna, Ducha svätého;
Po všetké časy na zemi.

P. Dom. Kessereő.

Na slávu dosti času...

— Povedka. —

Bol jedon osamotely horský, menom Jozef. Vybral sa bol do hory, a naraz spustil sa dažď, búrka a hromobitie. A tu videl, ako sa čert (nech sa pre-

padne) s Pánom Bohom ukáral — pasoval — a za každým, ako vyzíznul zo skaly, vždy sa zablesklo. Pán Boh hádzal dosti doňho hromy; ale žiadon ho neštrafil. Tu milý horský Jožko slutoval sa nad Pán-božkom, a bárs nemal už brokov, aspoň chlebovými omrvinkami nabíľ pušku svoju, a keď diabol vyzíznul, naraz pukol do neho a šťastlivo i zastrelil.

Vtedy Pán Boh v podobe starčoka zjavil sa mu a pýtal sa, čo by za to žiadal od neho? že mu všetko dá! Náš Jožko sa osmašľil a najprv pýtal hoľu, ktorej keď rozkáže, bude biť; ďalej jedno vreco, (pytel), do ktorého sa bárs čo vmetie.

— „A slávy nechceš, Jožko?“ — pýta sa Pán Boh.

— „Ach na tú mám ešte dosti času,“ — lež radnej karty, na ktorých bych vždy vyhral, — jedny husle, ktoré na rozkaz bezprestajne hrať budú....

„A slávy nechceš?“ — dodal Pán Boh, na tú mám ešte vždy času — lež radnej, keď sa mi žiada ješ, piť, abych vždy hojne mal.“

Čo Jožko žiadal, to i obdržal, a rozišľ sa...

Vybral sa na cestu, a prišľ na noc do jedného mlyna, pýtajúc si nocľahu. „Môj milý človeče“ — vetili domáci —, toho by sme vám radi dali, ale, jako viáľte, sami sa preč poberáme na noc, bo tu velice u nás mátoži.

„A kde asi najviacej?“ opytoval sa srdnatý Jožko.

„Tam v košari!“ — znela odpoveď.

„No dobre, odpovie Jožko, nebojte sa, však ja tu sám prenocujem; dajte mi aspoň svetlo. S tým sa pobral do košara. Do pol noci len jedol a pil, čo mu srdce žiadalo. Naraz o 12-tej začnú mlyny mľeť, až sa stavanie triasio. Dvere na salaši sa otvorila a jeden rozkatý panáčik — vychudľ jako Kloch v Herkopátri — naziera dnu.

„Jedon je už tuná,“ mlúvil k nemu Jožko, je vás aj viac? Poďte sem, budeme sa kartovať. Tu naraz doniezlo sa 24 liberáľov — pardon, chcel som povedať „čertov“ — obsadli stôľ. Náš Jožko vyhrával orechy, a im dával kamienky. Keď sa už boli dlž hrali, hovorí k nim, aby si tiež nektorý rozbiľ, čo im nijak neišľo, a preto sa naňho napaprcili. On však nemeškáľ a zaraz zkríknul: „fuk do vreca!“ — a všetkých 24 v mestilo sa do vreca. Keď už boli v ňom, kričali: „palica bi!“ — a tá ver česala, nehľadiac ani hlavy, ani očí. Čerti pišľali a prosili, aby ich pustil, že už viacej neprindúľ strašľ, mátožiť. On im to neveril, museli mu to pišľbne dať. Prepichnul so šidlom vrecu, a tade mu prepchali písmo. Ešte ich dal trochu namastiť, a potom ich vypustil. Poslední sa trochu pribavil, na čo mu jedným kameňom zadok zoškriek až s piskotom odbehol. Ráno pršľ všetci domáci, mysliač, že náš Jožko od strachu snáď zomrel; ale on ich veselo privítal.

Teraz však za odplatu vyslovil ten výrok, že on, pretože oslobodil ten mlyn od takej liberáľnej piľagy, bude pánom jeho, a oni poddaní. Oni na to privoľali. A tak nažívali spokojne dotiaľ, pokým všetci nepomreli, len Jožko zostal samotný. Konečne prišľ smrť i preňho. „Milý Jožko“ — vravela váž e, — už je raz čas, abys sa i ty raz poberal; prišľ som tehdy pre teba, poberaj sa!“

„Fuk do vreca!“ — zvolal Jožko, a ty palica bi!“

Milá smrť slubovala, aby ju len pustil, že neprinde dotiaľ, pokým si jej sám žiadať nebude! Jožko mlilerád vyhovel jej žiadosti, a žil dlho, diho, až no už i moch zarastal. Konečne chcel sa už aj on so svedom rozľúčiť, a tak volal na smrť. Keď sa objavila, rozkáľal jej, aby mu vykopala kryptu, uložila do

rakve, a vedľa neho pokládla všetky jeho nástroje: palicu, husle, karty, vreco. Slávy mu tam dať nemohla, bo na tú mával dosti času. . . . Dala mu zaucho a náš Jožko vykročil zo sveta.

Prišiel na druhý svet, išiel k nebeskej bráne a búchal. S ätý Peter, uzrúc ho, praví: „to je ten, čo má dosti času na slávu, nepustíme ho zatvorite bránu.“

„No, nevidali, idem do pekla“ — znela rezká odveta Jožkova, však ma ti tam radi prijmu. . . . Zaklopal na bránu pekla, čerti vykukli, že kto to asi môže byť!! a jeden kričí: zavrite, zavrite, to je ten, čo mi sedanicu zoškriekl tým kameňom, ešte i teraz mi to poznať. . . . — „Neotvoríte“ — zahrnel hlasite Jožko, hneď vám celé peklo rozbúram. . . . Čerti prestrašení, pustili nášho Jožka dnu, a vidiac, že i peniaze má, pustili sa s ním do karet. Oni vyhrávali peniaze, a on vyhrával v hráčokoch pod pokrývkami dušičky. Za každým vyhnaním vyslobodil jednu dušičku, a každá sa mu pekne podakovala, rieknuce: „Pán Boh zaplat!“ — a shromaždily sa na jednej priestranej lúke sta len tie ovečky.

Keď už všetky vyslobodil, odobral sa k tej lúke, kde naňho tie ovečky čakaly. Tu videl jedného starčoka, ktorý ich pásol. I pýta sa Jožka: či chce za to tej slávy? „Že ver už je čas na ňu.“

Prišiel k bráne nebeskej, Pánbožko išiel popredku, za ním ovečky, a jeho chceli zase vyvref. On však použil figľa, hodil si širák po predku, a kričal: dajte mi môj širák! — a nebolo tam posľubu, čo by mu širák bol vyhodil, šmeknul sa dnu sám, a rýchle si naň sadnul. Keď ho vyhánali, oboril sa na nich s tým: „či ja nesedím na svojom?!“ — a tak predsa — bárs dost fažko — dostal aj slávy nebeskej.

Ján Klauček, učiteľ.

V spišskej Novej-Vsi sa na pomník nebohej kráľovnej Alžbety 1425 zl. nasbieralo.

Spišský biskup, Pavel Szmrecsányi — ako čujeme — na pensionálnu základinu kňazstva svojho biskupstva sfa novoročný dar 10,000 zl. obetoval.

Nariadenie ministerské. Dľa najnovšieho nariadenia ministra náboženst a keď kto chce vstúpiť do lona cirkve katolíckej, s dvoma svetkami musí nie ako doposiaľ 14-ty, lež až v 15-ty deň oznámiť druhý kráť svoje vystúpenie u duchovného tej viery, v ktorej predtým sa nachádzal.

† Srbský biskup v Novom-Sade German Opačič zamrel v meste Döbling 19 jan. v 42. roku veku svojho. Rozum mal pomatený a od dvoch mesiacov bol v tom meste pod lekárskou opaterou. Čo jeho nástupcu spomínajú veršeckého biskupa.

Sväté missie sa budú vydržiavať od 29 jan. do 7. febr. v Borovcach (nitr. stol.) Na celom okolí Borovce sú tu najmenšou farnosťou, a predsa dopriala horlivosť tamajšieho duchovného tohoto duchovného kúpeľa tmejším veriácim. Dajže Bože, aby aj tu nasiedovali tent. horlivy príklad.

† Samuel Posch, dekan farár senogradský zamrel 16 jan. b. r. v 82. roku veku svojho. O. v. d. m. P.

Za dekana je vymenovaný solčanský farár Juraj Bezák, potom v sempckom okrese K. Méheš.

V nitrianskom biskupstve je 328 tisíc katolíkov; 346 kňazov, 154 far, 532 filiálek. Najstarším kňazom je dubnický dekan Juraj Žužičik.

Liečenie suchôt. Známy elektrotechnik Tesla tvrdí, že vynášiel bezpečný liek na vylicenie tuberkuly osy. Vykona sa to pomocou prístroja, pomocou ktorého sa elektrický prúd v sile viac millionov voltov prevedie cez ľudské telo bez všetkého ublíženia. Tento prúd naplní telesnú sústavu kyslíkom, následkom čoho bacily tuberkúl vyhnú.

Súboj hl. župana. 21. jan. statkár Mikuláš Pottornyai a Ludevit Kürthy súboj mali v Liptovskom Sv. Mikuláši. Statkár je len ľahko, hl. župán liptovský ale fažko ranený. Pán Kürthy je hlavným županom, a predsa nohama šliapal po zákone, ktorý je nameraný proti súboju.

Podolinský (Spiš) katolícky kruh 22. t. m. tanečnú zábavu držal.

V Kravjanoch v Spiši nedávno veľký oheň zúrili. Zhořelo 62 domov so stodolami. Škoda 58,000 zl. obnaša. Málo bolo zabezpečené. Príčinou toho veľkého nešťastia bola nepozornosť jedného chlapa, ktorý horiacu cigaretku na slanu hodil. Chráňte deti fajče ňia.

Čas vyučovania v školách učňovských. Mi ister obchodu popri súhlase ministra vyučby dovolil, aby vo všetkých obecných učňovských školách vyučovalo sa v pondelok, stredu a piatok od 5 do 7. hodiny večer.

V spišskej obci Svábóc mladšieho Bélu Ribicsy zvolili za notara.

Pozor dať na besných psov. V nogradskej obci Szécsény 20 januara dvaja besní psi pohýzli v noci viac iných psov, ktorí potom 11 ľudí pohýzli. Veru veľký pozor treba dať na psov, ktorí v besnom stave veľmi sú nebezpeční.

Fašienkový bál bude vydržiavať „Slovenský Spolok“ v Budapešti (Rottenbiller u. 37/.) 4. febr. večer o 8 hodine. Vstupné za osobu 1 zl., za rodinu 2 zl. 50 kr.

Figliarska židovka. Dofya Beck v Budapešti je odsúdená súdnou stolicou na 8 mesiacov do väzenia. Ona dostala od Andreja Tótha nevyplnenú zmenku, za čo mu dala 5 zlatých, na zmenku le napísala 64 zlatých. — Veru nenie väčšej hlúposti, jako nevyplnenú zmenku podpísať a potom veriteľovi odovzdať. Tento spôsob je najistejším zlomkrkom hmotného blaha džobníka.

Pálenka a samovražda. Na koľko je v stave pálené zdravého rozumu, svedomia a bázne Božej zbavíť človeka ešte i v starých rokoch, to z nasledovného pádu vidíme. V Hódmezővárhelyi jeden 75

ročný stavec povadil sa s manželkou; potom šiel do krčmy, kde viac kráť kukol na dno zuzky. Potom zas do maštale si zašiel, kde sa obesil a svoju čiernu dušu vypustil. Tedy v krčme a pálením sa potúžil k prevedeniu ošklivého hriechu samovraždy.

Útok na vlak. 19. januara medzi Stolnobe-lhradom a Budapešťou pri obci Pettend neznámi zločinci viackrát strelili na vlak.

V spišskej stolici, v minulom roku 1898. o 40,292 zl. viacej dane sa sš o ako v roku 1897.

Hlavný slúžny holčom. Hlavný slúžny šár-kánskeho okresu (f. garašská stolica v Sedmohradsku) nevedel si rady s kočujúcimi cigáňmi. Konečne na-padol na originálnu myšlienku. Keď jedného rána za-vítala karavána kočujúcich cigáňov, hlavný slúžny vybral niekoľko silných chlapov, ozbrojil ich nožni-ciami, obklopil tábor cigáňov a radom dal ich ostri-hať až na kožu. Od tých čias v Šuláni nevideli viac cigáňa.

Vyšetrovanie proti liberálom. Proti libe-rálom: mešťanostovi A. Török, A. Altrási, J. Parai zariadené je v Já-zberéj vyšetovanie následkom toho verejného pohoršenia, ktoré za-ričínali verejnou bitkou na ulici.

Hostnec pre dámy otvorili po tieto dni v Kodani. Na dverách hostinca skvie sa nápis s nápad-nými veľkými písmenami: „Pánom je vchod zakázaný.“ Štyri podnikavé dámy založili obchod a darí sa mu veľmi dobre. Možno teda očakávať, že ostatné veľké mestá pôjdu za príkladom Kodane.

Jako bohatne žid? Vopred poznamenáme, že tu nenie reč o všetkých židoch, lebo aj medzi židmi sú poriadni ľudia. Dost na tom, že vo V. Šallove za krátky čas dvakrát bol vykradnutý r. kat. kostol. Žid I. ák Goldstein vyznal pred súdom, že všetky veci z toho kostola ukradnuté uňho sa nachádzajú (kalich, monštrancia). A za tieto on 2 zl. dal. Tento Gold-stein pri poslednej volbe s tým získal asi 40 hlasov liberálnej strane, že tým voľčom odpustil dlžobu, ale len pri sľube ostal. Po volbe ale nemilosrdne zaža-loval svojich dlžníkov. — Nádej máme, že za skupc-ovanie ukradnutých vecí zaslúženému trestu bude po-drobený tento obrezanec.

Spálil svoju ženu Štefan Berkes, roľník s Salpáre pri J. gri, aby sa oslobodil od svojej ženy, spálil ju na poli v snopech slamy, potom upálenú mrtvolu doniesol domov a oznámil vrchnosti, že ju našiel doma spálenú. Berkes je celý doškriany a to vzbudilo podozrenie. Milenka mala mu ponáhať pri strašnom zločine. Oboch zavreli.

Vyrabovali železničnú stanicu. Z Temeš-váru sdelujú, že akási zbojnici za nočnej chvíle vnikli do kancelárie železničnej stanice v Malom Bečkerekú, vylamali pokladnicu a odniesli viac sto zlatých.

V spišskej Novej-Vsi je od nového roku už tiež berný úrad.

Zaslepenosť Čechov. V takej miere odňaly zdravý rozum Čechom politické rozbraje, najlepšie z toho vidno, že sochu a či pomník chcú vystaviť Husovi. No česť tým viere verným katolíkom praž-ským, ktorí zadali asi 40 podpisami opatrený protest u mešťanosty Prahy proti tomu nerozváženému úmy-slu, a nádej máme, že predstavenstvo Prahy v kato-líckom duchu rozhodne v tejto veci.

Spišské mesto Lubica dľa predostretého roz-počtu bude mať toho roku 42492 zl. 26 kr. príjmu a 37,812 zl. 59 kr. výdavku, teda sa 4679 zl. 67 kr. zvýši. Šťastlivé a riedkavé je to mesto zvláštne preto, že ako čujeme nemá dlhov, a obyvatelia neplatia obecnú prirážkovu daň.

Hrozná smrť. Manželka kočiša Jozefa Varga vo štvrtom okrese budapeštianskom šla vedľa jedného voza ktorý ju na jednom mieste tak pritisol k múru, že medzi hrozňami mukami za krátky čas tam na mieste vypustila ducha.

Najväčšia loď na svete. V tieto dni pu-stili na vodu v Belfast hroznú loď „Oceanic“ rečenú, ktorá je 704 šúchov dlhá, 70 šúchov široká. Z Angli-cka príde do Ameriky za pol siedma dňa. Tolko uhlia je vstave so sebou vziať, že ono dostačí k tomu, aby ona celú zem obišla.

Panama v židovskom spolku na vystro-je mladuch. Pešťbudínsky mag strát zastavil ďalšie účinkovanie toho spolku, suspendoval spolkových úradníkov a odovzdal celú záležitosť trestnému súdu. Ako sa v tom spolku šafárie, vysvitá z toho, že predseda spolku Bernhard Klein na vyzvanie s vyše-trovaním povereného úradníka, aby odovzdal spol-kovú pokladnicu, oddal 10 zl. 54 kr. a účty na kúsku papiera napísané Z účtov vysviá že agenti po 1 a 2 krajciaroch nasbieral 88 zl. 40 kr., z toho zadržali p e seba sub titulo honoráru 35 zl. 26 kr., predseda Klein zadržal si 40 zl. ako poslednú čiastku svojho platu na januar a 2 zl. 60 kr. za čistenie a riadenie kancelárie a iné drobné vydavky. Minister vnút a lanského roku bol dovolil spolku vecnú lutriu ad vires 40.000 korún. Bankár Gedicke financieroval lutriu a za to zaplatil 4000 zl. spolku. Z týchto vzali 1000 zl. a udelili z nich 450 zl. Onodynu za vyprostred-kovanie lutrie, 400 zl. dostal akýsi Jozef Stark, 100 zl. predseda Klein a 50 zl. tajomník Leo Heller.

Generál kázal v kostole. No nenie tu reč o katolíckom lež o protestantskom kostole. Generál Viebhu z Praska prišiel do Hockholmu, kde vyšiel na kancel a kázal obecnstvu shromaždenému. Medzi iným povedal: Ježiš je naším najlepším priateľom v čase vojny a pokoja. Potom aj v kasine držal takú kázň, že by sa bola šikovala do úst hocktorého tatika.

Najdlhšie vlasy na svete má americká 20 ročná slečna Meriedez Lopez v Mexikove. Tieto vlasy sú na napolštvrta metra dlhé. Keď sa narodila, už vtedy boli jej vlasy na 30 centimetrov dlhé, v 12. roku jej veku už po zem ňahaly. — Len to je čudná vec, že takéto divné veci vždy sa len v Amerike stávajú.

Kalvínský pán tatik zmizol. Jeho meno je Andrej Kováč. On čo ženáč začal si známosť s jednou švarnou devou, následkom čoho o službu prišiel. V Koložvári si myslia, že do Ameriky šiel.

Dobry vták. Armin Lasko, ktorý bol pokladníkom u bankára Fuchsa v Budapešti, uprskol, lenže so sebou pojal aj 8000 zlatých. Policia ho na všetky strany hľadala. Lenže medzitým vyšetovanie koniec vzalo, penevác on sám sa hlásil u svojho bývalého pána, s ktorým sa vyrovnal. Vrana vrane oči nevykole, ale ani žid židovi.

Záduch sa dá liečiť.

Toto dokazuje dr. R. Schiffmann, penevác zdarma rozdáva svoj liek.

Dr. R. Schiffmann lieči ľudí na prse a hrdlo nezdravých, ktorý behom 30 rokov liečil veľa ľudí na záduch trpiacich. On dokazuje, že jeho liek nielen pomohol mnohým, lež i takých vyliečil, ktorých iní lekári za nevyliečiteľných považovali. Aby dr. R. Schiffmann dôveru vzbudil ku svojmu lieku, na verejnosť dáva, že hodný balík svojej kúry zdarma posielajú na záduch trpiacim ľuďom, ktorí mu sdedia svoj nápis behom piatich dní od uverejnenia tohoto oznamu rátajúc. Takú výhodnú príležitosť musí použiť každý na záduch trpiaci človek. Adresa: Dr. R. S C H I F F M A N N A uhorský sklad, Budapešť, Király u. 12.

Púť do Lourdu.

Pohnutie: 21. aug. 1899.

Smer cesty:

Budapešť — Kaniža — Marburg — Pragerhof — Villach — Francensfeste — Ala-Verona — Milano — Genua — Marseille — Toulonse — Lourdes — a tou istou cestou nazpät.

Geny: I. triedy 220 zl.) Uplné
II. triedy 170 zl.) zaopatrenie behom
III. triedy 100 zl.) 8 dní.
III. triedy 80 zl. bez bytu a zaopatrenia.

Termín hlásenia sa:

Pri ľavnej cene: 15. júna 1899.

Pri riadnej cene: 15. júla 1899.

Obširnejšie vysvetlenie podá a programy posielajú

Dr. Fraňo Robitsek,

farár vo Veľkom Maroši hontianska stolica.

DOPIŠY.

Zo SKALICE, 20. jan. 1899.

Váženo Ctený Pán Doktor!

Jake ste aj vy sdělili v Krestane ctenému obecnstvu, náš bývalý pán prepoštarár odobral sa na druhý svet. Sotva oči zažmúril, už prišli sem daktori páni, obzreť si túto faru. U nás je fara veľmi dobrá, moc donáša; len z rôl má arendy ročite vyše 2000 zlatých náš duchovný. Lenže veľkú zodpovednosť bere na seba, kto chce u nás farárom byť. K väčšej sláve Božej a k spaseniu tunajších duší, účinkovať nenie malá úloha. Farára voliť má právo tunajší autemický výbor, ktorý má 38 členov. Obyčajne Skaličan býva zvolený. Teraz ale jedine na to chceme a budeme hľadať, aby sme horlivého a Boha úprimne milujúceho duchovného dostali. Priateľstvo, sľuby a iné ohľady nebudú zástoj krať; a kto by takýmto spôsobom mienil účinkovať, veľmi zle môže pochodiť. Sebapovedenie katolícké našich cirkevných výborníkov stojí na skale krestansko-katolíckych zásad. My ktorí v tejto veci jedine dušné blaho berieme do ohľadu, modlíme sa, aby nám Pán Boh horlivého kňaza doprial, čo by pre nás tým najväčším požehnaním bolo. Prosíme aj iných čitateľov Krestana, aby nám svojou vrúcnou horlivou modlitbou v tejto veci na pomoci boli. To vopred poznamenáme, že o takej veľbe, jaká za predávných časov bývala, nech sa nikomu ani len nesníva.

Cirkevný výborník v Skalici.

VEL'KÉ-BIELICE, (nitr. st.) 20. jan.

Dvojctihodný Pán Redaktor!

Láskave prosím o uverejnenie mojich pár riadkov. Ačkoľvek už náš milý „Krestan“ šiesty rok vychádza a na našom okolí dost odberateľov má a k nám moc exemplárov chodí, ešte nikto sa neopovážil dopis poslať do Krestana. Preto ja mladý odberateľ som tak smelý prvý to urobiť, a pera sa chytiť.

My sa tu z ohľadu duševného veľmi dobre máme. Nuž a čo-že by aj nie, veď našim duševným lekárom je ten, čo o ňom slávna Redakcia v roku 1896. v decembrovom čísle Krestana písala, že si za veľké šťastie môžeme pokladať, keď takého p. farára dostaneme. To je ten, čo o ňom písal bývalý náš kaplán velený pán Krautmann, z Turzovky, že sa božská prozreteľnosť a to povstarala, aby Bielice dostaly takého kňaza.

Snáď už budú ctení čitateľa „Krestana“ zvedaví kto je to? Je to dôstojný p. Štefan Paška vysoko učený kňaz.

Tento mladý na roky, ale starý na skutky neo-

hrožený bojovník ľudových zásad Kristových, ešte len tretí rok od 5-ho januara, čo účinkuje medzi nama.

On ale doprial bych vám to už teraz vidieť, čo porobil; veru dobrý strom dobré ovocie donáša, a dobrý kňaz je opravdivým požehnaním pre veriacich.

Prvou jeho starostou bolo, kostol zvnútra i z vonku do poriadku priviesť. Tak tiež aj kaplnku, a sochu sv. Jána Nepomuckého novou nahradiť.

On hovorí: Kostol je dom Boží, a dom Boží musí nad všetky ostatné domy vynikať. — Fara je od základov krásna, novovystavená. — Založil spolk sv. Ruženca, a to bolo u nás veru veľmi potrebné, lebo Bohužiaľ tento strom života u nás je veľmi málo kde uvedený, a kde je aj, tam veľmi je slabý lebo nemá riaditeľov bedlivých. — Vieme, že aj neza dlho budeme mať spolk triedlivosti uvedený. — No ale aj musím povedať, kostol je jak v nedelju, tak vo sviatok ľudom preplnený, len nech neni hlas jeho hlasom na púšti volajúceho. A keď aj dajaký priestupok karhá, nezavzlievajte mu, veď je on na to od Boha ustanovený, veď on jednúc nielen sám so seba musieť bude počet skladať, lež aj za sebe sverené stádo Kristove.

Dňa 15. januara vo sviatok mena Ježiša naše školské dietky boli pri vianočnej sv. spovedi. O Bože jaký te dôjem činí na človeka, keď tieto nevinné, kvety cirkve katolickej ku stolu Pána pristupovali. O naše datské časy, kde ste sa podely, prečo ste uplynuly do mora večnosti, keď sme my jednúc takí blažení boli. Už „Napoleon cisár francúzsky bol jednúc vyslovil, že ani vtedy nebol taký blažený, keď na tróne francúzskom sedel, jako vtedy; keď bol pri prvom sv. prijímaní.“ — A ten pekný spev tých nevinných detí, bola radosť očúvať.

Nebolo v kostole oka, ktoré by pri tejto slávnosti nebolo slzilo.

Ešte jednu radostnú novinu chcem cteným čitateľom sdeliť. Máme od 1. novembra minulého roku; kresťanský sklep (consum). Milý spoluobčania! nech nám je heslom „kresťania kupujte u kresťanov!“ Nech sa vám nekrivdí tých pár krokov, čo vy ďalej idete. Či je to tlač kresťanská, či dačo iného, čo je vec kresťanská, je vec svätá. A my, jako verní kresťania sme povinní tak činiť. Vykoreňte zo srdca našich závišť, a buďte jeden za všetkých, a všetci za jedného.

Horliteľ.

DLHÉPOLE, 23. jan. 1899.

Preslávnny Pán Doktor!

Keď som v posledných dňoch minulého roku ozdobenie chrámu nášho a zaopatrenie jednotlivých vecí v časopise tomto uverejnil, pri spomenutí vydláženia svätyne s barvistými platňami som si bol zo srdca vzdychnul: Dal by Boh, žeby aj loď nášho

kostolika tak peknú podlahu obdržať mohla! Dúfa som síce pevne, že vrelá žiadosť starého drotára sa kedysi vyplní, ale žeby sa v tak malom čase vyplnila, o tom sa mi veru ani len nespívalo. No predsa, chvála buď nebesiam! čo sa nespívalo, to sa v skutku stalo. Boh vzbudil horlivého občana nášho Jozefa Rybárika, ktorý na vydláženie lode 400 zl. p. farárovi obetoval. Drahí rodáci moji! ja som starý drotár, mnoho som v živote zkusil, ale úprimne vyznám, toto je zriedkavý dar, ktorý väčšej úcty a chvály zasluhuje. Koľko je grófov, koľko je bohatých barónov, koľko oplývajúcich veľkostatkárov, ktorí tisíce a tisíce za rok prefajčia, prepijú, prekartujú a na česť Božiu ani štvrtiny Rybárikovej obete nevenujú? Kdežto Rybárik je nie ani gróf, ani barón, ani veľkostatkár, je jednoduchý s plechom a drotom sa zamestnávajúci občan, početných detí otec, ktorý kedysi neholdou e noku prišiel, s holýma rukama začal, Pána Boha sa stále pridrzał, usilovno pracoval a tak ustavičným namáhaním a Božou pomocou pekný grošík sebe nadobudnúť. Z tohoto usporeného groša teda 400 zl. na slávu Pána obetoval a tak mnohých, raných tistých boháčov prevíšil. Boh láskavý nech sa mu odplatí za jeho dobročinný a spasiteľný skutok. Nech mu dá čerstvého zdravia, sily, vytrvanlivosti a požehnaní v prácach jeho!

Výborný a milý náš spoluobčan Jozef Holánik B. je v obetivosti svojej a za chrám zaujatosti nazezaj neunavený. Neuspokojil sa s tým, že krásnu lampu pred svätostánok z Krakova doniesol, ešte i na olej večného svetla 20 zl. p. farárovi odovzdal. Tento skutok sám seba chváli, jako chváli aj horlivosť a šlachetnosť srdca, z ktorého sa ten skutok zrodil. Keď Holánik večné svetlo zažne pred hlavným oltárom, s tým hlbokú vďačnosť, úctu a poklonu preukáže Spasiteľovi, vo Sviatosti oltára skrytému. Kde je sviatosť oltárna, tam vodne v noci musí horeť olej lampy. Jestli kostolná kassa nenie vstave to svetlo vydržať, veriaci sú povinní o to sa postarať, aby lampa ustavične horela. Keď by tieto nechceli povinnosti svojej za dost učiniť, na javo by dali, že im nejde o Sviatosť, a preto zbavení by museli byť toho, čo je najsvätejšie na nebi a na zemi, nesmeli by byť v takom nevšimavých, studených kresťanov chráme sviatosť oltárna. Toto je tak prísna cirkve regula, ktorá žiadnej výnimky netrpí. Jako svetlo štedrej ruky Jozefa Holánika svieti pred Ježišom na zemi, tak večné svetlo nech svieti tomu dobrodincovi v nebi!

V poslednom mojom dopise som tej pevnej nádeji výraz dal, že za Varšavou aj iné Dihopolcov posádky nasledovať budú. A v skutku, s radosťou oznamujem všetkým patričným, že nádej ma nesklamala. Hja, darmo je, Dihopolci sú hsrakí chlapi! Chcú mať zvon, teda bude zvon. Pekný bol záčiatok, pekné je pokračovanie. Juraj Korček z Lodze cestou

Jozefa Hoľánika sberku v obnose 98 zl. 50 kr. poslal na spomenutý zvon p. farárovi, ku ktorej summe prispeli nasledujúci: Juraj Korček, Vincent Korček, Ján Mikolášik, Ján Haščik P., Ján Gajdošik, Ondrej Fojcik, Jozef Špecik, Martin Chreno, Jozef Ráždik po 5 zl.; Martin Psocik 3 zl. 75 kr.; Jozef Molčík, Joz. Mikolášik, Františ Voivodík, Martin Čupák po 3 zl.; Františ Veščičik, Joz. Cipár, Mart. Špánik, Imr. Surán, Jur. Belánik, Joz. Medvedík P., Mich. Veveričik, Viktor Hrubaník, Ján Čapičik, Valentín Čapičí, Juraj Pšecik, Jur. Machrník, Jur. Čupák, Ondrej Friščák po 2 zl.; Ján Kolibík 1 zl. 50 kr.; Ondrej Tabačik 1 zl. 25 kr. L'udvik Čapičik, Ondrej Šutara, Ján Semenkár, Ján Študigala, Matuš Tabačik, Kornel Jančí, Ján Henčarik po 1 zl.

Priklad Varšavanov pohnúl i D hopolcov oppelnských, ktorý s listom Jozefa Štrbánika 50 zl. poslali. K peniazom prispeli: Jozef Štrbánik a Pavel Rybárik po 15 zl.; Martin Rybárik 10 zl.; Ján Gajdošik ml. a Imrich Kuliš po 5 zl.

Pán Boh vám zaplať, drahí rodáci moji, a požehnaním hojne vynahrať pekne miledary vaše! Čo ste z ťažko vyrobenej vašej mzdy, z bolestných mozolov na slávu Božiu venovali, zapísané bude v histórii farnosti a zapísané je už v knihe života večného.

Za vami, pevne verím, kráčať budú Pozňany, Pila, Königshüte, Bromberg, Čechy, Temešvár a iné driečnych d hopolských chlapákov tlupy. Pán Boh dej, by tak bolo!

No B h s vami horliví rodáci moji! Usilujte sa v zamestnaniach vašich a turáky šanujte! Boha sa pridržajte, v náboženstve, v pobožnosti sotrváajte a nič zlého sa báť nemusíte! Vaš úprimný, dobroprajný
Starý drotár.

RUŽOMBEROK, 23. jan. 1890

Vážený pán Redaktor!

Už od dávna nebolo v našich novinách dačo sdelené o našom meste a jeho vidiaku kdežto tak mnohé udalosti sa staly, ktoré opísať chcem. Práve tieto dni v našom meste sa sv. misie vydržiavajú. Kostol je tak preplnený, že pri kázňach mnoho ľudu ani do chrámu sa dotisnúť nemôže a k sv. spovedi ľud v tak veľkom počte pristupuje, že desať kňazov ustavične spovedá. Túto duchovnú radosť poďakovať máme veľk. p. prepoštovi dr. Antonovi Kurimškému, ktorý starostlivý súc o svojich farníkov dôst. otcov Jezuitov sem k vydržiavaniu sv. misii povolal. O výsledku neskoršie budem písať.

V našom katolíckom kruhu sme mali dňa 8. januara valné shromaždenie, kde sme zbadali, kam ruka nášho hlavného župana dosiahnuť môže. On predtým všetkým úradníkom zakázal do nášho kruhu vstúpiť, ktorí ale boli vstúpili, na jeho rozkaz z neho vystúpili museli, teraz zas opačne, dovolil im do kruhu vstúpiť, by tam rozbroj urobil, kruh k rozpadnutiu priviedli. Údovia títo v počte sedemnást vo valnom shromaždení navrhli, by p. osv. Štefan Rakovszky, náš ab'egát (=a onom za nás hovorí, tedy je náš) s pred-

sedníctva hodený bol, čo sa im nepošastilo, lebo valné shromaždenie ich prehlasovalo. Kruh túto záležitosť tak nechať nemôhol, nové shromaždenie bude vydržiavané, kde nášmu predsedovi dôveru hlasovať budeme.

Do tejto záležitosti zamiešali sa i tuná vychádzajúce luteránske noviny „Slovenské Listy“ ktorých redaktorom je majiteľ tlačiarne Karol Salva. Tieto novinky keď sa ďakomu kýchne v Ružomberku, to obširne opíšu, keď ale kat. kruh má zábavku, o tej mlčia, ačpráve ich majiteľ nám pozvanky k takým zábavám tlačí. Proti katolíckym kňazom len čo zlého môžu píšu, ich vysmieávajú, o evanjelických farároch a'e mlčia, kdežto pri ostatnej volbe len dvaja sa naši ktorí s nami účinkovali. Pre toto jednanie, tak tiež ponevác oni našu ľudovú stranu napádať začali, sme ich s katolíckeho kruhu vyobcovali.

V týchto novinách vyšiel článok, kde obširne opisuje udalosti v našom kruhu. Uráža každého. V tom článku sedemnást ráz spomína meno p. Andreja Hlinku, farára sliacanského — no tento horlivý kňaz inej chváry je hoden. Privlastňuje mu také namáhanie v kruhu, kdežto do roka sotví dva-tri krát do kruhu prísť môže, veď on je v svojej fare s prácou tak zaprázdnený, že ani zápisnice v kruhu už od štyroch rokov na slovenskú reč preložiť nestačí, pomenuje ho jako shotoviteľa stanov domového poriadku, ktoré, jako dobre pamätáme, likavský p. farár zostavil. — Uráža direktora gymnasiálneho p. Mikuláša Palmay, že jeho chceli mať liberáli za predsedu kat. kruhu, ktorému sa o tom ani nesnívalo, keď je nie ani údom kruhu. „Slovenské Listy“ nech dajú pokoj nášmu katolíckému kruhu, nech píšu o svojom, ktorí si nedávno založili a ktorý tak dobre účinkuje.

Nášmu hlavnému županovi jeden lipovský pán pri súboji brucho preklal, ktoré mu ale šťastlivo zasíli. S Bohom
Zelinkové mydlo.

ODKAZY REDAKCIÍ.

Rukopisy nedávame nazpät a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Vrele prosíme ctených spolupracovateľov a dopisovateľov „Kreštan“-a, aby ráčili dopisy v nedelu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme s ich uverením v najbližšom čísle.

Pastuchov. O tom pánovi sme ináč informovaný svedomitým kňazom, a tak vaše riadky proti svojmu svedomiu sme nemohli uverejniť. Skaličania nech len na to hľadia, aby takého muža dostali za farára, ktorý za hlavný cieľ bude považovať dušné spasenie veriacich. V takejto veci nemala by zástoj hrať ani protekcia, ani priateľstvo, ani iné časné veci, lež jedine len kňazská horlivosť. Veriacim v Skalici odporúčame horlivú modlitbu, aby im autonomický výbor horlivého kňaza doprial. — V. Lejak za Holičom Povedzte priateľovi, že z farárskej volby chosť tahať je smrteľný hriech. — V Trenčine. Št. S. Nenie dobre tolko šibrinkovať Ináč všetko je v poriadku. — V Trnave. Vy tak jednáte, jako by ste chceli pod kepeňom fčky a o stenu hrach hádzať. — Osada.

Máte pravdu, že čo dedina, to reč iná. Aj to vám uveríme, že čo komu milé, môže byť aj hnilé. Tej veci vy neodpomôžete, lebo však kam voda má spád, tam aj tečie, aj vaše brucho sa napred vlečie. — *Drahovce*. Veru to zlé časy budú, keď vám mravce po chrbte hniezda robíť budú. I áž vy musíte byť hrubej kože človek. Vaša koža taká musí byť, ako krpec. Ináč aj od psa si môžete hanby požičať. — *J. J. v Čachticach*. Vy tuším vždy len doma pod pecou sedíte? — *Prešporok*. Že my stojíme o ľudové knižnice, to sme i s tým dokázali, že sme už asi päť článkov písali o nich; okrem toho sme poznamenali, že všetky diela Vojtešského Spolku vrele odporúčame. Že sme doposiaľ nepriniesli soznam iných kníh, ktoré by sme odporúčali knihovním, tomu je to na príčine, že len tie knihy odporúčame, ktoré buďto my poznáme, alebo nám ich spoľahlivý muž odporúča. — *Spis*. Smar Krestana je celkom iný, jako že by sme také zprávy mohli v ňom uverejňovať. Ináč čo rozum nedáva, to čas dodáva. Což tam chyba, keď je bieda. Veru všetko je do času, ešte aj vaše fuzy. — Nezakládajte si v tom tak veľmi. *Kocuričanka*; však aj omälo je pekné, keď ho pristroja. Keby ste nemaly tie šaty, snáď by nebolo väčšej špáty. Preto ale nemyslíte si, že šata robí človeka. — *J. K. v Lančari*. Vy ste tak pochodili, jako ten hosť, ktorý — keď sa ho pýtali, jaký obed sa mu ušiel — takto odpovedal: Päťoraké jedlo, a to samá polievka. Ináč už dávno sme počuli: Víno skáč, pálené spáč. Kto chce dlho žiť, má len vodu piť. — *Višňové*. Váš sotva navštívime. Musela sa čertovi reťaz roztrhnúť, keď vašu cestu merala. Veru zvlášte u vás má pietnosť toto príslovie: Sánka, ľahký voz — ľahko pretre nos. — *Levoča*. Vy ste veselý, jako ten zadunajský chasník, ktorý si vyspevoval: Kto umrel, už je tam, moje nožky sem i tam; kto je mŕtvý, tomu hrob; kto je živý, tomu hop. To je neškodný nápad: Niet väčšieho blázna, jako flaša prázdna. — *Ján B. v Šipkovom*. Vy veru na svojom mieste máte hlavu. Len si dajte pozor, aby ste nepochodili tak, ako ten Vroovan, ktorý koňa hľadal, a sedel na ňom. — *Steruse*. Nám to už dávno tak vylietalo z hlavy, jako operené vrabce z hniezda; keď len kuracu pamät máme. — *Priateľ pri Váhu*. Žadaná doba je už tu. Našiel sa muž, ktorý tarchu prevezme. Preto ale všemožne budeme aj od včulku Krestanovi na pomoci. — *Odsokalotčan*. Vo vašich modzgdách je tolko múdrosti, jako v komárovi sadla. — *Jožko Lapaj v Trebatciach*. Vy sa len cesty držte, ponevác po chodníku aj kravy chodia. — *Ján Kuvik v M*. Keď nič nechcete vedieť, len doma cedzte. — *Borovce*. Veľmi vďačne. — *Figliar*. Viete, tá vec ani nesmrdí, ani nevoní. L'ahko je z misky strieľať. — *Čachtice*. *J. M.* Ja som myslel, že tam už ani spomienky nenie o mne. Čo chvíľa si zaskočím na ten kraj. — *Michal Schronk*. Tých 10 korún obdržala expedícia. — *F. Š. v Lopašove*. Veľmi nám ľúto bolo, že tá choroba mocnejšia bola, nežli vaše tučné žily. Teší nás, že ste zdravý, s čím ste len to dokázali, že jadro je len jadrom, a pleva sa ho nechytí. — *Oderacké*. *A. B.* Počul som, že ste sa nechali natiahnuť, ako struna z čreva spravená. No na svoju statočnosť tvrdíme, že my sami nepamätáme, že by sme vás boli kedy napadli. — *V. N. Meste n/V*. Vám tak idie to písanie, jako v lete na saňach. Vy tuším aj na súdny deň dojdete neskoro.

~*~*~*~

Prosté a figliarske nápady.

- Ktorý nos je najosožnejší? (Výnos) (Výnos)
-
- Jaký Ján nenie človekom? (Temjan) (Temjan)
-
- Jaký vek má rozum? (Človek) (Človek)
-
- Jaké ucho nemá rád človek? (Zauche) (Zauche)
-
- Ktorý stol je najväčší? (Kostol) (Kostol)
-
- Jaké meno nemá rád človek? (Bremeno) (Bremeno)

Slečna: Pán professor, ja myslím, že sme my jednako starí?

Professor (roztržito): Veru aj ja sa toho bojím.

Mimozákonné polozenie. Čaješ, bratku, kto je to, henten pán tam, ktorého už štyri dni vidím len prechádzať sa, ten veru nemusí mať roboty? — No to pod istým bude lebo magnát, alebo exsekútor, lebo, ani jeden z týchto nemá teraz práce.

Sebeckosť. No Ibenko, pravda si rád, že ti bocán brata doniesol. — No rád som, tomu ale radšej bych bol, keby mi bol trábu doniesol.

Len jedno nemôžem odpustiť mojej svokre.

A čo-že je to?

Nuž to, že ma von nevyhodila, keď som jej dcéru prišiel pýtať za ženu.

Bezpečnosť. Jedna žena veľmi hľadala na to, aby sa zloděj nedostal do jej domu, keď nikoho nenie doma, kľúč, s ktorým zamkla dvere bytu, obyčajne za dvere pivnice hodila. Jednúc sa jej pýtal, že jako môže jej muž ten kľúč najst; na čo ona odvetila, že však mu ona vždy nepíše na dvere bytu, kam položila kľúč.

Sprostáčik.

— Synu mój, dnes máš meniny, čo si žiadaš odo mňa, povedz, všetko obsiahneš.

— Jednu kľásku.

— A potom ešte?

— Ešte jednu kľásku.

— Oh ty hlúpačku, však by ti to zbytočné bolo, lebo tvoje brušičko je k tomu primané, aby sa doňho toľko vmestilo?

— No otiecko, vtedy väčšie brucho prosím.

Krestania!
kupujte len u krestanov!

Spolu tu upozorňujeme ct. predplatiteľov na to, keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korešpondenčnej karte napíše druhé, lebo to je unovanie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví poštára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný urobiť každý poštový úradník *úplne sa domos.* Keď by niektorý to neukončil urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udať u poštovej direkcii. Veď to potom vykoná. Úradná reklamácia má ten osob, že poštári väčší pozor dávajú na novinky a nereschádzajú ich tak ľahkomyslnosť.

Budapešťianske obchodné zprávy

1. Zbožie. Pšenica (žito) banátske 10.00—10.20. Od Tisy 10.10—10.70. — Od Pešti 09.80—10.75. — Zadunajské 10.42—10.60.

Raž 8.10—8.15.

Jačmeň na krmenie 6.20—6.50. — Do pálenice 0.00—0.00. — Na pivo 7.80—8.70.

Oves 5.75—6.50.

Kukurica 5.50—5.70.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
17.80	16.70	16.00	15.30	14.80	14.00	12.90	10.50

7½	8
8.60	6.00

Otruby fajnové 3.95, grobovité 3.95.

3. Strovy. Veľká biela fizula 7.50. — Malá 7.75. Hrach 11.13. — Pšeno 04.75—5.00. Konopné semä 10.50—11.00.

4. Semä na sejbu. Červená datelina 45—55 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 46—52 zl. — Baltacim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ládnik 11.50—.

5. Hyd a vajca. Kura 60 kr. — Sliedka 70 kr. — Kapán 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 2.60. — Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.90. — Vajca 7—8 kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. Svine. Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—57 kr.

7. Telce. Živé 34—36 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kr. kilogram.

8. Masť a slanina. Sviňská v sudoch 58—69 zl. — Bielotabuľová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udená slanina 60—67 zl.

9. Remeň funtový od 14—18 kl. terey 142—144.

10. Kravlny vrázkované 5—6 kilové 170—175.

11. Tefacly barnavé 10—13 kl. 390—420.

12. Potrava. Seno. Lúčne seno 2.00—3.00 kr. — Slama. Na postielanie 1.40 kr. — Žup 1.90 kr.

Mestská lekáreň k „ČIERNEMU ORLOVI.“

Temešvár, vnútorné mesto, námestie sv. Juraja.

Založená 1735. Telefon 395.

Adressa telegrammu :

8—10 Mestská lekáreň, Temešvár.

Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu

je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným reumatickým chorobám, proti trhaniu, bolesti nervov, pichaniu, bolesti zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne po 1—2 natrení. Nesčíselné vďačovníctva to dokazujú. Cena fľaše 1 zl., cena fľaše na príbeh 50 kr.

Vodka na prsá a na pľúca: Východ z kolociera s vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, doposiaľ je neprekábatelným prostriedkom hojajúcim, utvrdzujúcim a posilujúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých pľúcach, pri pľúcovom hurute, pri zachrípaní atď. Veľa vďačovníctva potvrdzuje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej fľašky 1 zl., fľašky na príbeh 50 kr.

Krv čistiacie pilulky temešvárskej mestskej lekáreň veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytro a prajne účinkuje bez toho, že by prameňom krčov bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdočnom hurute, pri zimnici, keď človek nemá chuť po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatuľka 21 kr., šesť škatuliek 1 zl. 5 kr.

Tieto vypróbované a za výborné uznané prostriedky dostať jedine v temešvárskej mestskej lekáreň, a len vtedy sú opravdivé, sú-li obdarené obrannou známku a podpisom. A preto varujeme sa falšovaných a napodobňovaných falošných vecí.

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričinením 16 krajciarov na bankovanie a poštové útraty) Objednané vyše 5 zl. franco

NEMOCNÝM L'UĐOM POTECHA A POMOC

ktorí na stužkovú hlístu a na žalúdok trpia.

Stužková hlístu i s hlavou vyženie sa bez bolesti za šesť minút.

Ochranný znak.

Pravdivé dostať jedine v lekáreň JOZEFA SCHNEIDER v Rešici, hlavná ulica 6. (Dolnie Uhorsko). Za rýchly a bezbolestný istý účinok rukujem. Neškodí, bárs nenie stužkovej hlísty. Vek udať treba. Zákonne chráneno. Jedna škatuľka s doberkou 3 zl. 60 kr. Znaky stužkovej hlísty sú tieto: Bledosť tvár, mútny zrak, svetlé prstene okolo očí, chudnutie, nečistý jazyk, netúženie po jedle, človekovi zle prichádza, vracal by a závrat má, veľa šlajmu, vpuchnutie tela, žalúdok je kyslý, záha páli, grganie, pichanie a bolesť v črevách, klopanie srdca, neriadne koluje krv, u ženských hlavy bolenie, náchylnosť k zrotenosti, žiadanie smrti, zunoovanie života. — Ďalej dostať tu i všade v lekáreňach Antonové tašky Schneiderové, ktoré sú ešte neprekábatené z ohľadu účinku. — Jedna škatuľka stojí 2 zl. 50 kr. Pri tuhej bolesti veľká škatuľka 4 zl.

Opravdivo dostať, jedine v lekáreň JOZEFA SCHNEIDERA v Rešici (Dolnie Uhorsko).

Vážna vec pre chorých na pľúca.

Pariž, Bordeaux, Brussel 1897. *čestný diplom, zlaté medailo*

17-20 borový výťah

Patra Kautena

Účinnok je istý aj v tých najnebezpečnejších pádoch. Veľa listov uznania od lekárov a vysoko postavených osob. Cena litra 25 zl., 1/2 litra 12 zl. 50 kr.; 1/4 litra 6 zl. 25 kr.

Opis zdarma. — Opravdivý len u dorabatel'a.

Lekáreň: **Jána Beckera,**

ku sv. Trojici v Billéde (torontálska stolica.)

Americké vreckové hodinky.

Zovnútorne jako striebro sa skvejú; barva sa nikdy nezmení. Dobre idú, napravovať ich netreba, lebo vyprobované sa dostanú. Zakaľ zásoba trvá, cena

len 2 zl. 80 kr.

➔ Neskôr viac budú stáť. ➔

Dostať ich jedine u

Alexandra Polaka,

u hl. skladníka dielne na americké hodiny.

8-25

Budapešť, V. Kálmán u. 17. M.

Jediný domáci výrobok,

dostať ho
Tausig J. Budapešť VII/4 Csömöri
u. 23/a 1. em. Fűredy L. Budapešť
VII/a4 Ovoda u. 24. sz.

Domáci výrobok.

Domáci výrobok.

Chýrečný 1998. č. najnovší popravený

22-30

VOLTOV KRÍŽ.

Takým osobám, ktoré križ nenosia,

VOLTOVÁ HVIZDA.

Deťom a mladým ženám: *Voltové srdce.*

Voltový popravený križ miernym ale neprestajným magnetickým elektrizovaním lieči nasledovné nemoci:

Lámka, trhanie, slabosť, bezsnivosť, chladnosť nôh a rúk zronenosť, blednicu, záduch, kŕče, otuhlosť, choroby kože a žalúdka, histeria, hlavybolenie, kašeľ, zvonenie ucha, klopanie srdca, kolika atď.

Cena 1 zl. 80 kr.; čo poslali sa vopred, nákladné trovy my zaoakryjeme. Cena Voltového srdca 1 zl. 50 kr.; s doberkou o 20 kr. viac; stužka 20 kr.

Predavačom ľavnejšia cena.

Kto chce spoľahlivú dobrú kosu mať, nech ju nekúpi nikde, zakaľ si nepýta cenník

Jozefa Sohra

(v Somogy-Szille) o jeho svetochýrnych kosach sv. Antona,

ktorý zdarma sa hoskomu pošle

Každý nech prosí na poštovej karte.

Aspoň dakoľko z množstva podakovacích listov:

Urodz. p. Jozef Sohr! Objednané kosa sme dostali a spokojní sme s nimi. Taká kosa je chvályhodná, a my nižepodpisani vyslovujeme svoje vďaky a vďačnosť. Povdační sme aj „Kresťanovi“, že nás s týmito kosami obznámil. Z tých desiatich kosi každá je taká dobrá, že sme si nikdy lepšej kosa ani nepredstavovali. — V Kirve, 17. júna r. 1898. Ján Faul, Matej Kluger, Ján Blitzner, Ján Klinger,

Jozef Scheiger, Jozef Maier, Ján Hönig, Jozef Heinzelmann, Matej Korpacser.

Urodzený pán Jozef Sohr! Tie kosa, ktoré Ste mi 20. mája poslali, dostal som a veľmi som s nimi spokojný. Znovu prosím 10 kusov a desať nákov na mená nižepodpisanych atď. — Tormaföld (zaladská stolica). So zvláštnou

úctou. Starý Fraňo Szentgyörgyvölgyi.

Urodzený Pane! Poslaných 41 kosi som dostal, s ktorými hospodári sú nad mieru spokojní, a prosím Urodzeného Pána, mi znovu desať kosi poslať a 2 páry nástrojov na kuvanie. — Sv. Jób, 28. mája roku 1898. Jozef Vas, roľník.

5600

KATHREINEROVA

Kneippova
sladová káva.

Baběnko aj mne!

Najobľúbenejšia káva v premnohých rodín. — Od veľa rokov dokázala sa ona byť tým najvýbornejším doplnkom k obyčajnej káve. Lekári ju odporúčajú deťom, slabým, pri chorobách ne vov, srdca a žalúdka čo jedinne zdravý dôdatok k obyčajnej káve.